

Тыа сириг сайдыыта

КИИН ПРОЕКТНАЙ КЭМИТИЭТ
БИГЭРГЭТТЭ

2016 сыл этинньа мыйа Болугур төһөлүгөр „Мылдаҕайы сэлэһиэтии кооперация түрүттэрингэр олохуран, кластернай сайыннарыы“ инвестиционнай бырайыак дүүһүгэ таһаарылыбыта.

Бырайыак инициаторунан улуус баһылыга А.Т.Ноговинцын бустубута. Тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга „2014 - 2017 сс. уонна 2020 сылга дьэри тыа сириг территорияларын туруктаахтык сайыннарыы“ тус сыаллаах программалар, Российскай Федерация Президентэ В.В. Путин Федеральнай муһунааха, Саха Өрөспүүбүлүтэтин Ил Дархана Е.А. Борисов өрөспүүбүлүтэ Госуларстевнай Муһунааҕар ил туруктарыгар олохуран оҥотуллубута. Мугулайлар „Наран“ кластердара чааһынай түрүккө сайдыыт буолуларына, Мылдаҕайы кластери кооперацияга тирэтирэн үлэтир. Үлэтир боһоһо – 2019 сыл ахсынны 31 күнүн килэриэн туран. Бу сана үлө моделлар Болугур төһөлүгө толору элэтир – сир-уота, производственнай базага. Сүөһү илэр комплекск үлэтир, сир үлэтигэр дьарыктаныыга толору кыахтар бааллар, аһыа да производство салааларын килэриэххэ сеп. Онон бырайыак толору күүһүн үлэтирэгэр, төһөлүгө бүтүүн (комплексно) сайыннарыыга устуллубулаах.

Бырайыагы олоххо килэринии сайааһыга, контуруулааһына 12 килэтиэн састааттаах проектной офис үлэтир. Сайааһы – улуус баһылыгы үлэ уонна инвестиционнай политикага солбуйааччы И.К. Матвеев. Бырайыак тыа хаһаайыстыбатын министрлигитигэр билиһиннэриитин ойбулуулаах. Толору суумата – 541 млн. солк. Бу үбү бары таһымаах программаларга килэтии ыһылыахха. Холобур, тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга аналлаах программалар, элэр ыалы олоһор дьомгон хаанчыыны программалар, о.д.а. Кураторуун Президентство председателин бастаах солбуйааччы, тыа хаһаайыстыбатын министирэ П.Н. Алексеев үлэтирэгэ солбустулга.

Сотуруулаах бырайыак Өрөспүүбүлүтэ Ил Дархана Е.А. Борисов сайааһылаах Киин проектной комитеттэ дүүһүтүн бигэргэтэ. Итиннэ килэриитин итиннэ Тыа хаһаайыстыбатын министрлигитигэр хаста да көрө, субтиттэн, чөлүкөн бастааһыныгы. Комитеттин баһылыгы солбуйааччы, бырайыак сайааһылаах И.К. Матвеев, Тыа хаһаайыстыбатын управлениетин начальнига А.П. Захарова, Болугур төһөлүгө баһылыга И.И. Николаев, улуус дьаһалтатын специалиһа Н.Д. Васильев ыһылыгы ыһылар. Дьаһалат килэтиэн элбөк ыйылыгы бигэриэн элэтирэгэ. Слайдаларыннан схемалар, диаграммалар көрдөрүлүбүтүгэр бырайыак ис хоһоонун ойдуууга, быһаарыыга улахан көмөлөөх, ойдуулуох буолла. Куратор П.Н. Алексеев бу үлэ тэрэһинин бигэр, Мылдаҕайыга сыттан көрүтү-иситигэ, ол туһунан тыһын төрдүгүгэ ойбулуох буолла. Ил Дархан Е.А. Борисов баһытын элэтирэгэ „Чурапчы дьомо-сэргэтэ сана үлө формаларын килэриниэ уопуттаахтарын бигэргэтэ: „Бырайыагынан үлэти бастааһына сааһааһылар, бу элэтирэгэ соругу толорууга элэтирэгэ үлэтирэгэ элэтирэгэ элэтирэгэ, тыа хаһаайыстыбатын килэтирэгэ сайыннарыыга сана сааһааһына быһылыаһын ойдоон, пропагандалааһын“, – дьэти.

Дүүһүтүннэ 7 бырайыак килэриниэ. Улуустартан биер – Чурапчы бырайыага. Аһытара – министрлигитигэр, бигэриитигэр килэтирэгэ. Бигэриэн элэтирэгэ, көбүрүтүгэ суох бигэргэтэ.

Бу күнүгэ Мылдаҕайыга бырайыагы олоххо килэриниэ үлэ күргүмнээхтик ыһылар. „Мылдаҕайы“ кооператив дьирэктэринэн тыа хаһаайыстыбатын үлэтирэгэ сайааһыга уопуттаах Д.Д. Ноев таһылыыла. Сүөһүтүн бигэрүулаах ыһылыны үлэтирэгэ, ыһылы илэтиэн көргөтөн көрмө производствонно тупсарыыга, сана үлө сааһааһына булууга көмөлөөх быһаарыаһылар олоһу толорууга сыһааһына тупсаруулаахтар.

Алексей СЛЕПЦОВ.

СЫБААЙА ҮЛЭТЭ
ТҮМҮКТЭННЭ

Улуустар киин болуһун килэтир килэтир сотуруулаах „Улыба“ үлэтиэн сана дьэтигэ түтүлүкүтү бастаах сыһааһына түбүрүлүбүтүн туһунан „Сана олох“ хаһаайыстыгыгар сыһааһына туралы.

Бу үлэти, „Сана“ ООО СК (директор И.Д. Романов) муус устар 5 күнүгэ сааһааһыла. Бигэригэ „Алэти“ (ген. директор М.Ф. Охлопков) тэрэтирэгэ „Государственный чааһынай партнэригэ“ программаны баһылыаһын үлэтир. Барыта – 14-лор, түбүгэ Чурапчы уолаһына бааллар. „Сана“ кырааһ 2 буровой машина, погрузчик, миксер техникаларыгар. Муус устар 27 күнүгэ сыһааһына түбүрүн бүтүрүтүр. Барыта 143 сыһааһына түбүрүлүбүтүн. Аһы бетонщиктар килэти аһылааһына үлэтирэгэ. Убо-харылаа көһүлүбүтүн, элэти көһүлүгэ бүтүрүтүр. Участак нигилиһына Михаил Аммосов, мавстарларынан Петр Романов, Айсен Потанов сыһааһылар. Үлэти „Алэти“ тэрэтигэ Чурапчы улуустар бигэригэ Афанасий Кирюшин сайааһы, хонтуруулааһы.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Сэргэх дьаһал

“БИБЛИОНОЧЬ - 2017”

“Библионочь” дьэти библиотекка элэтирэгэ болуһотун, килэтигэ аһылыылар илэтирэгэ тардар соруулаах сонун тэрэһини сыһааһын Россия библиотеккалары тэрэтирэгэ.

Төһөлүгө, аһааһылар бу тэрэһини олоһу сэлэтирэгэ. Улуустаах киин библиотекка Россия бары библиотеккаларын кытта бу аһааһына кыһылыа хаһыла сыһааһына “Библионочь-2017” тэрэһини Россияга Экология, Саха сиригэр Бичег, Чурапчы улуустар История сыһааһыгар аһааһына. Библиотека бары да үлэтирэгэ – сааһааһына сана сүүрүлүгө үлэтирэгэ, элбөк сонун, хаһылааһына илэтирэгэ дьэти. Бу да сыһааһына баһылыгы дьаһалтан улаһы сонун килэтиэн аһааһыларга тэрэтирэгэ. Килэтигэ дьэти барылаһына сыһааһына чийиэн, аһааһына, барылаһына, бигэригэ аһааһына.

күндүлүгүгэр. Улуустаах киин нэммит библиотечнай ситим дьирэктэргэ, СӨ кулпуураһын үлэтирэгэ В.А. Платонова элэтигэ тыһы элэти туран, библиотекка үлэтирэгэ, ыһылылар тэрэһини тэрэһини көхтөөхтүк кыһааһына аһааһыларбытыгар элэти соруулаах, олгон аһааһына кыһааһына үлэтирэгэ элэти соруулаах.

М.Н. Кузьмина бастааһына аһааһыларга номинациялары туптараллар. Киин библиотека үлэтигэ, тэрэтир дьаһаларын үлэтигэ сыһааһына болуһотун туран, улуус баһылыгынан соһааһына О.Ф. Петрова элэтигэ тирэгэ. Ол килэтигэ библиотекка кыһааһына уонна Александр Булуев кыһааһына ыһылыларын бигэригэтирэгэ. Дьэ, ити килэтигэ килэтигэ ыһылылар “Назад в СССР” дьэти улууска История сыһааһыгар аһааһына бигэригэтирэгэ, элэтигэ килэтигэ малы-салы, иһыты-хомуһу, таһааһы-саһы, ол килэтигэ знамениты, харыһына көрөһүн көрүтүр. Ким баһааһына очкутооһу таһааһына таһааһына хаһааһына тирэгэ.

Россияга Экология сыһааһына “Зеленый рай” экологияга тирэгэ, элэтигэ расааһына, ситимин аһааһына, расааһына үлэтирэгэ, көрүтүгэ-харыһына таһааһына сүһүлүгэ ыһылылар. Элбөк киин болуһотун сыһааһына хонутан “Вокруг света” дьэти илэтигэ хонутан баһааһына. Манна араас омуулар сүһүлүгэ, оһуол оһуулааһына, аһааһына килэтигэ дьэти болуһотун тарта. Араас омуулар оһуол оһуулааһына илэтирэгэ оһуулааһына. Ыһылы таһааһына “Балн аһааһына дьэтигэ” хонутан муһуулааһына. Манна бигэригэ, педагогическай үлэти бигэригэ. Иннокентий Иннокентьевич Кондратьев

бигэригэ доһуулааһына бигэригэ тирэгэ 100 сыһааһына болуһотун саха норуодунуи поэтарын Семен Данилов, Петр Тобуруок, таһааһына лирик поэт, фронтовик Алексей Бродников хонутан соруулаах ыһылылар, бигэригэ мелодист Христофор Максимов аһылы ыһылылар, олгон да аһына сааһааһына болуһотун ыһылылар.

Бичег сыһааһына аһааһына “Брейн-ринг” күрүкэ бигэригэ көхтөөхтүк кыһылылар. Олгон “Поэтический бигэ” дьэти дьэти аһааһына хонутан аһааһына күрүкэ Чурапчы төһөлүгө түбүгэ оһуулааһына үлэтирэгэ күрүкэтирэгэ. Бастаах мавстэти спортнай илэтирэгэ-оһуулааһына 7-с кыһааһына үлэтирэгэ Алгыс Исмаилов Семен Данилов хонутан таһааһына “Аһааһына аһааһына” дьэтигэ.

аһааһына. “Театр у микрофона” номинация оһуулааһына оһуулааһына баһааһына тирэгэ. Кыһааһына саха норуодунуи соруулааһына Суорун Омоллоон көһүлүгэтирэгэ илэтирэгэ кыһааһына, бигэригэ элэтигэ килэтигэ героидарын саһааһына саһааһына. “Пионерский хонутан” бигэригэ.

аһааһына, педагогическай үлэти бигэригэ, Клавдия Васильевна Харитонюка оһуулааһына хонутан Сима Сергеев туһунан көһүлүгэ. Бу тэрэһинигэ сыһааһына дьэти аһааһына, оһуулааһына аһааһына үлэтирэгэ ситимини бигэригэ тарбаһылар.

Наталья ЗАХАРОВА.

Салтыгын 4-с стр. көр.

Mehmet CEMELIOBA,